

forlade Landet, men at man sikrer sig deres Personer. Dette er en Nødvendighed, og naar der nu nedsættes en Kommission, maa den tage fat med haard Haand. Det maa ikke være en Etatsraadskommission, men det maa være en Kommission, som behandler dette Spørgsmaal paa samme Maade, som andre Spørgsmaal har været behandlet — vi har jo set andre Krak, som der er blevet taget med haard Haand paa; man sikrede sig Henckel. Undersøgelsen maa føres til Bunds, saaledes at Befolkningen kan have Tillid til, at ikke noget bliver skjult, at det ikke er en Etatsraadskommission, der nedsættes.

Statsministeren (N. Neergaard): Jeg skal bestræbe mig saa meget, jeg formaar, for ikke at trække Forhandlingen i Langdrag, men der er nogle enkelte Bemærkninger, jeg gerne vil gøre, idet jo i øvrigt de fleste af de Spørgsmaal, der er stillet, maa besvares af Handelsministeren.

Jeg vil begynde med at sige, at det er paatrængende nødvendigt, at denne Sag behandles saa hurtigt, at den kan være ført til Ende inden i Morgen. Som Partiformændene vil vide, er der indgaaet Meddelelse udefra, Meddelelse fra Nationalbanken om, at der kan befrygtes de allerbetænkeligste Konsekvenser, hvis ikke Loven foreligger vedtaget, inden Forretningerne begynder i Morgen. Jeg ved meget godt, det er et haardt Forlangende, og det er heller ikke mig personlig, der ønsker en saa forceret Behandling her i Tinget, hverken af denne eller af nogen anden Sag, men det er jo den haarde Nødvendighed, der er over os.

Der blev gjort forskellige Bemærkninger med Hensyn til denne Sags Forhistorie, og jeg vil derom gøre et Par Bemærkninger i Lighed med, hvad jeg gjorde ved Forhandlingen med de tidligere Medlemmer af Finansudvalgene.

Der har været talt om, at Regeringen var forberedt og ogsaa burde have forberedt Nationalbanken. Men Forholdet var dette, at saa snart Bankinspektørens Beretning — der selvfølgelig havde maattet udarbejdes i den største Hemmelighedsfuldhed og saaledes, at ingen som helst fik Kundskab derom, idet den Undersøgelse, der foregik, ellers vilde have vakt Panik — kom Handelsministeren i Hænde, begyndte Forhandlingen med Nationalbanken og stod paa i de to Dage. Det var al den Forberedelse, baade Regeringen og Nationalbanken fik i denne Sag. Vi stod da overfor en ganske overordentlig alvorlig Situation, idet der var sivet noget ud om,

at en Undersøgelse var iværksat, og Panikken var i høj Grad paa Trapperne, i saa høj Grad, at Landmandsbankens Direktion og Bankraad absolut vilde lukke Mandag Morgen. Det var under Pres af dette, at den afgørende Forhandling om Søndagen, som strakte sig over en Del af Natten, foregik. Bankinspektørens Opførelse blev, som det er sagt, bestridt fra Landmandsbankens Direktions Side, og der førtes en Forhandling om forskellige af de vigtigere Poster deri. Nu vil man maaske nok forstaa, at der aldeles ikke var Tid, hverken for Nationalbanken eller de to Medlemmer af Regeringen, der var til Stede, til noget, der kunde kaldes en Gennemgang af Bankinspektørens Erklæring, man maatte nøjes med at paahøre den Debat, der fandt Sted mellem Bankinspektøren og særlig Bankdirektør Riis-Hansen, og de forskellige principielle Synspunkter, der blev gjort gældende, og som ogsaa kom frem fra Nationalbankdirektøernes Side. Det, man fik ud deraf, var, at det hele i allerhøjeste Grad beroede paa et Skøn, her var ikke Tale om opgjorte Tab, Tab, som med Sikkerhed kunde paavises, her var Tale om et Skøn, som bevægede sig paa i høj Grad usikre Omraader: Fremtidsmuligheder, Muligheden for de store deponerede Værdiers Stigning — om en Del af dem kunde det siges, at den Dagskurs, de var opgjort til, ikke dækkede den indre Værdi —, endvidere de forskellige Firmaers og Personers Fremtidsmuligheder for at afdrage den Gæld, de havde stiftet til Banken. Alle de Forhold drøftedes, og det var ganske klart, at her var kun Tale om Skøn, og Bankens eget Skøn og Bankinspektørens Skøn differerede i meget høj Grad, saaledes som fremhævet. Nu er det, man forlanger af Nationalbanken og de to tilstedeværende Medlemmer af Regeringen, at vi skulde være gaaet, som man siger, aabent og klart til Værks, vi skulde være gaaet med Bankinspektørens Beretning, i hvert Tilfælde med dens Resultat, til Rigsdagen, det hele skulde have været frem, og saa kunde man forhandle om, hvad der var at gøre. Var man gaaet den Vej, er intet sikrere, end at intet havde kunnet hindre Landmandsbankens fuldstændige Sammenbrud. Nationalbanken raadete ikke over de tilstrækkelige Midler til at hindre det, og to Ministre raader ikke over Statskassen, her maatte man først være gaaet til Ministeriet og derefter til Rigsdagen, og der var kommet en ganske overordentlig bevæget Forhandling ud deraf. Thi medens Sindene nu dog til en vis Grad